ועמוד אילך תנו רבנן אין עושין ס"ת לא ארכה יתר על היקפה ולא היקפה יתר על ארכה: שאלו את רבי ס"ת בכמה [אמר להן] בגויל לספריסכון: **ת"ר** אין עושין ס"ת ששה טפחים בקלף אינו יודע רב הונא כתב שבעין ספרי תורות ולא איתרמי ליה אלא חד: [ט]אמר רבי אבא אמר שמואל א"שמונה פסוקים שבתורה יחיד קורא אותם (ט):

סליקא להו פרק השותפין

לא [י]יחפור אדם בור סמוך א לבורו של חבירו ולא שיח ולא מערה ולא אמת המים ולא נברכת של כובסים אא"כ הרחיק מבותלו של חבירו שלשה ב טפחים וסד בסיד מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסיד ואת הסלעים מבותלו של חבירו ג' טפחים או סד בסיד מרחיקין את הזרעים ואת המחרישה ואת מי רגלים מן הכותל ג' טפחים מרחיקים את הריחים ג' מן השכב שהן ד' מן הרכב ואת התנור ג' מן הכליא שהן ד' מן השפה: **גמ'** פתח בבור וסיים בכותל [א] ליתני אא"כ הרחיק מבורו של חברו ג' טפחים אמר אביי ואיתימא רב יהודה מכותל בורו שנינו [ב] שנמצא מרחיק מחלל הבור ששה טפחים [ג][ט](וליתני אלא אם כן הרחיק מבורו של חבירו שלשה טפחים) הא קמ"ל דכותל בור שלשה טפחים נפקא מינה (א) למקח וממכר כדרתניא [ג]האומר לחבירו בור וכתליה אני מוכר לך צריך שיהא הכותל שלשה טפחים איתמר [ד]הבא לסמוך בצד המצר אביי אמר סומך רבא אמר אינו סומך בשדה שאינה עשויה לבורות דברי הכל סומך כי פליגי בשדה העשויה לבורות אביי אמר סומך ואפילו לרבנן דאמרי מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה התם דבעידנא דקא נטע איתיה לבור אבל הכא בעידנא דקא חפר ליתיה לבור ורבא אמר אינו סומך ואפילו לרבי יוסי דאמר זה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו התם דבעידנא דקא נטע

רש"י

שלנו: **לא יחפור אדם בור.** לריך לגמלם בכתב לפי עובי הקלפים לכל סיגמור יהא חוט מקיף את עניו כדי שלא ילכלכו: **שיעור ס"ם בכמה.** לרכה: **בגויל.** שהוא עב והיקפו גדול לריך שיעשה ו' טפחים זו היא שלה להיות נגמר בו' טפחים היקף בכתב ביומים: **ולא יפחות ליה.** לרכה להיקפה: **שמונה פסוקים.** מן ויאמר משה עד לעיני כל ישראל: **יחיד קורא לוחש.** כלומר שלין מפסיקים בהם לפי שיהושע בתבן ולימה למלן דלמר משה רלינו בדעת בתבן ונשתנו משאר פסוקים שבתורה:

סליקא להו פרק השותפין

לא יחפור אדם בור. עגול: **שיח.** לריך וקלר: **מערה.** מקורה בקלרי: **בכרכת כובסין.** חופר חפירה מרובעת אמה או יותר ומי גשמים מתקבלים שם לכבס בגגיה והיה להם ב' אמ' שבורין בה הבגדים יום או יומים בעונת כלבים והיו קלרים מתמלן [ה] ואמ' שמכשפין בה הבגדים והיו קרויים נדיין: **חל"כ הרחיק כו'.** מפני שהחפירה המרובה לבור מתלבא כותלי חפירתו: **גפת.** פסולת זיתים שנתעלרו בבית הבד: **סלעים.** לנים שהפה יולא משם שכל אלו קשים לאומה שמולילין הבל: **מן הכותל.** כותל לניים של טיט העשוי ע"ג קרקע ולא בבור קלי השמה: **זרעים** ומחרישה קשים לכותל שמרפים את יסודו שנופל: **מי רגלים.** מתמסמן את הטיט ויכש: **ריחים.** מנענעין את הכותל ונגלגל מבנותו: **מן הכרכב.** ריחים מתחוים: **רכב.** הוא העליון הרוכב עליו והוא קלר טפח מן התחתון: **וכן כליא** מתחוה של מוסב התנור שמוסיפין על בין לניים וטיט נמשם שלא יגמנו שוליו מן הקרקע והבנין רחב מלמעה וקלר מלמעלה כמדת התנור מתחון קדוי כליא ועליון קדוי שפה ולפי שהכל התנור קשה לכותל [לריך להרחיק]: **גמ' פתח בבור.** דקתמר סמוך לבורו של חבירו וסיים בכותל אע"פ שהרחיק מכותלו וכותל הוא בנין הבור על הקרקע: **מכותל בורו.** כלומר אלו כותל דקתני מכותל הבור קתמר שלף הוא קרוי כותל שנמלא מרחיק מחלל הבור שלשה טפחים כי רובה הכותל שלשה טפחים מן התלר וכל שלא הרחיקה הרחקה שלשה טפחים קרי ליה כותל: **הא קמ"ל משמע לן.** מדקתי כל הרחקות הרחקון כותל דכותל בור שלשה טפחים ואפילו לתני דתמר לתין הרחקון לריך להרחיק כיון שלא היה שם בור לתניה הא מוקימנא בגמ' דתמר אפי' אין שם כל אחד לריך להרחיק שלשה טפחים: **הבא לסמוך.** בורו שהלה לבד המלר ולתניה [ה] משום דתמנו מיא והא דתניתין היא ממתניתין היא ממתן ומגיא בג' טפחים תע"ג הלא מרוצעת בעומק אמה או יותר לשרות בה בגדים בעונת הגשמים ונקרלת נדיין ולריך להרחיק ממנה ד"א כדאיתא בגמרא [דף יט.]. משום דמנחי מיא והא דמתניתין היא ממתן ומגיא בג' טפחים תע"ג הלא קביעא כיון דקוו בה מיא [בעי הרחקה] וכבל הני לריך עם הרחקת ג' שיסוד בסיד דהי לא לף קיימי: **גפת.** היא פסולת של זיתים מה שנשאר אחר שנעלר מהן השמן ומלעיס הם מכניס שמוליאין מהם שם קודולם בלע"ז וכל הני ממחת מחימותם מזקי לכותל ולפיכך לריך להרחיקם ומיהו אינם מזיקין כל כך ולפי' די בהרחקת ג' או ד' בסיד וכולה מתני' מפרש בגמרא: **גמ' פתח בבור.** דקתני סלס וכו' סמוך לבורו